

Axel Dam: Ude i Befolkningen er der, som bekendt, megen Utilfredshed med, hvad Rigsdagen laver, og det samme gælder inden for Rigsdagen selv. Hvem er egentlig tilfreds med de Resultater, der er at opvise?

Regeringspartierne kan da umuligt være tilfredse. Det eneste nogenlunde betydningsfulde Lovforslag, Regeringen har fremsat, nemlig Forslaget om Landstingets Afskaffelse, har den jo ikke faaet gennemført, selvfølgelig. Dette Forslag er stødt mod en Mur af daarlig motiveret Konservatisme, som altsaa endnu for en Tid vil tjene Regeringen som Undskyldning for, at den ikke kan udføre og gennemføre det, som den selv anser for rigtigt.

Om dette saa er tilstrækkelig Grund til i Stedet at gennemføre det urigtige, som man fra den konservative Oppositions Side er villig til at gaa med til, er et andet Spørgsmaal. Paa den Maade faar man i hvert Tilfælde ikke Landstinget afskaffet. Jeg kunde godt tænke mig, at man hurtigere vilde naa Maalet ved at lade Oppositionen drive Visnepolitik over for Regeringsforslag af principiel og gennemgribende Natur. Saa vilde det i ganske anden Grad blive klart for Befolkningen, at Politik bør drives efter rene Linier, da Kompromisser og Forlig aldrig tilfredsstiller nogen af Parterne og derfor heller ikke Vælgerbefolkningen.

Vælgerne vil hellere se et Modparti, der har Magten, løbe Linien ud, saa dets Politik kan komme til at vise sine Konsekvenser og blive dømt efter disse. Saa er der dog Haab om, at man kan lære at sondre mellem godt og ondt i Politik og forandre Kursen i Overensstemmelse med de praktiske Erfaringer, man høster.

Som det nu er, under de saakaldte Studehandeler, kan intet af Partierne faa den Politik, de vilde føre, hvis de havde Magt dertil, sat paa Livets praktiske Prøve. Jeg taler ikke her om mit eget Parti, for selv om Landstinget blev afskaffet, kunde vi jo ikke foreløbig faa Magt til at praktisere vore egne Ideer; men vi kunde dog bidrage til Gennemførelse af saadanne Reforme, hvor andre demokratiske Partiers Krav gaar i samme Retning som vore, og vi kunde med større Effektivitet kritisere deres Politik, hvor vi er uenige med dem, naar det virkelig var overbevisningstro Politik, de førte, og ikke som nu en Indrømmelsespolitik over for stik modsatte Principper, som der forhandles med og sluttet Forlig med.

Ordet Forlig er for øvrigt en misvisende Eufemisme, som det kaldes. Det lyder jo saa broderligt, venligt og forson-

ligt, men svarer i Virkeligheden mere til til Poul Møllers Udtryk for Sindelaget hos de forligte Partier: „Nu har jeg forliget mig med min Modpart, det Asen!“

Forlig er sikkert noget af det værste, man kan begaa i Politik, det mente jo ogsaa gamle Chr. Berg, der vel dog var Realpolitiker og ikke taaget eller forvirret Retsstatsmand. For to stik modsatte Principper kan jo ikke begge være rigtige, og man naar simpelt hen aldrig det rigtige, naar det hver Gang skal kombineres med en tilsvarende Portion Uforstand eller i hvert Tilfælde Konservatisme.

Det er ganske bestemt netop Forligspolitikken med dens hemmelige Underhaandsaftaler, der har skabt den saakaldte Parlamentslede og givet Diktaturmentaliteten Vind i Sejlene ogsaa blandt Fusetaster her i Landet. Lad os dog faa en Regering, siger de, som kan gennemføre, hvad den selv vil, og gøre Ende paa det nuværende Kaos. Og da en saadan Regering formenes umuligt at kunne fremgaa af en partidelt Snakkeforsamling, raaber man paa en enkelt Fører med enevældig Magt. Denne Fære er maaske ikke stor i Danmark, det vil sige nok Faren for Diktatur, for det har vi jo allerede for Handelens Vedkommende; men Faren for, at vi ligefrem skulde udnævne en enkelt Person til at være Landets Hitler eller Mussolini, f. Eks. Carsten Raft, vilde dog forekomme hele den sunde Del af det danske Folk som en ganske forrykt Tanke.

Det danske Folk er ikke modtageligt for Nazisme, Fascisme eller andet Diktatur. Dertil er det gennemgaaende for liberalistisk indstillet. Selv vore Socialdemokrater har en god Portion liberalistisk Frisind i Behold, i hvert Fald de mere fremtrædende og mest intelligente af dem som f. Eks. vor højtærede Undervisningsminister og en Pædagog som det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen; de har begge i høj Grad Sans for individuelle Værdier og vil, saa vidt det er muligt, forene Aandens Liberalisme, Frisindet, med socialistisk Politik. Det er vel nærmest kun paa det økonomiske Omraade, de har Mistillid til Liberalismen og mener, den er truende for den sociale Retfærdighed; saaledes som den hidtil kendte Halvliberalisme har været, hvor Kræfternes frie Spil kun betød, at det var den ene af Parterne, nemlig Monopolisterne, der havde frit Spil, medens de besiddelsesløse kun havde deres tomme Hænder at spille med.

Hvad social Retfærdighed kræver, og hvad den skal bestaa i, kan vi endnu have noget forskellige Meninger om; men